

"תערוכות תל-אביב" / הארץ / 30.12.60 / תע' יחיד / פיסול / מוזיאון תל-אביב

אם הפיסול עד התקופה המודרנית היווה בעיקר בעיית התגברות על החומר כדי להשיג דרכו רפרזנטציה של עצם מוכר, הרי באמנות המודרנית הבעיות העומדות לפני הפסל רחבות הרבה יותר ומורכבות יותר. המגמות העיקריות מתבטאות ע"י ניסיונותיהם של פסלים להגדיר יחידת נפח הרמונית שלמה (ברנקוזי, מור), או להציב משטחים דו-מימדיים, היוצרים מפגש בין נפחים שמחוץ לפסל כשהאחרון משמש להם נקודת מוקד (בארץ עבדו בשיטה זו דנציגר ושמי). פסלים אחרים מנסים למסור ע"י רישום חוטי בחלל נפח שהפנים והחוץ שלו נראים באופן סימולטני ומהווים חלק אורגני מהפסל בתוספת דינמיות מסוימת (פבזר, גאבו ואחרים).

219 בדרך שונה ועצמאית, צועד דב פייגין ב־22 פסליו המוצגים עתה בביתן "הלנה רובינשטיין". רוב רובם של פסליו יוצאים לא מנפח תלת־מימדי אלא מהתפתלות של משטח (או משטחים) דו־מימדיים והצבתם במימד שלישי. כל משטח כזה מהווה צורה הרמונית כשלעצמו ונמצא ביחס קונטראפונקטי למשטחים הסמוכים לו. צורות אלה הן שילוב של צורה חופשית

וגיאומטרית ורבות מהן נמצאות ביחידת נפח הסגורה ע"י מסגרת טבעית שנובעת מהצורה עצמה.

לקבוצת העבודות המורכבות ממשטח דו-מימדי המתפתל ונערך לתוך המימד השלישי, שייכות העבודות מסוג "קומפוזיציה לוליינית" ו"התנשאות". לקבוצת העבודות המורכבות ממספר משטחים, דו-מימדיים במהותם, הנתונים בהתייחסות הדדית בחלל, שייכות העבודות מסוג "מבנה", "קומפוזיציה" ו"צמחייה". קבוצה נוספת מהווים הפסלים בהם חוזר פייגין על תנועה ומרכזה בצורות חופשיות דו-מימדיות המוצבות, כמו בקבוצה הקודמת, בצורה קונטרפונקטית. אופיינים מסירת תנועה זו הם "אלומות", "קצב" ו"מעוף" ובמידה מסוימת גם "קומפוזיציה". גם הפסלים המציגים יחידות נפח ממשיות ומוגדרות כ"קומפוזיציה עם שני משולשים" או "דמות", נושאים אופי דו-מימדי מורכב בו מעוצבת התלת-מימדיות ע"י פריצות זוויתיות חדות ומתפתלות וע"י כליאת נפח היצוני.

כאילוטרציה מצוינת להבנת הפסלים, משמשים הרישומים המוצגים בקומה התחתונה. התנועה ברישומים מודגשת היטב ועוזרת הרבה להבנת אספקטים נוספים והרגשת ההצבה התלת-מימדית של הפסלים עצמם.